

การดำเนินงานตามแนวทางลดภาระงานครู “ปรับ ลด ปลดล็อก” สู่คุณภาพผู้เรียน
นโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ การลดภาระงานครู เพื่อขับเคลื่อนการยกระดับคุณภาพครูและนักเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นจึงได้กำหนดการดำเนินงานในการลดภาระงานครู ในภาพรวมโดยมุ่งลดภาระงานด้านเอกสาร การรายงาน และการประเมินที่ซ้ำซ้อนหรือไม่จำเป็น เพื่อให้ครู สามารถทุ่มเทเวลาและทรัพยากรไปสู่การจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ ควบคู่กับการเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลสารสนเทศเป็นฐาน ตามแนวทางลดภาระงานครู “ปรับ ลด ปลดล็อก” สู่คุณภาพผู้เรียน โดยกำหนดดัชนีชี้วัดผลงานหรือความสำเร็จ KPI (Key Performance Indicator) ของการลดภาระงานครู ภายใต้การติดตาม ประเมินผลการบริหาร และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ตามความสอดคล้องกับนโยบายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. นโยบายการตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ข้อ ๔ ด้านการส่งเสริมวิชาชีพและสวัสดิการครู และบุคลากรทางการศึกษา

๔.๔ ลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนของครูผู้สอน

ร้อยละของหน่วยงานทางการศึกษาหรือสถานศึกษาที่มีนวัตกรรม เทคโนโลยีดิจิทัล ในการบูรณาการการทำงานเพื่อปรับลดภาระงาน (ร้อยละ ๙๕)

๒. นโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ข้อ ๑ ลดภาระงานครู

๑.๑ สนับสนุนและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเป็นระบบ เพื่อลดภาระงาน ด้านเอกสารและการประเมิน

๑.๒ ลดการรายงานข้อมูลซ้ำซ้อน โดยบูรณาการระบบสารสนเทศ

๑.๓ ลดภาระการประเมินของสถานศึกษา โดยประเมินเฉพาะวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด ประเมินผล หรือประเมินเฉพาะโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

โดยมีการดำเนินงานตามแนวทางลดภาระงานครู “ปรับ ลด ปลดล็อก” สู่คุณภาพผู้เรียน ทั้ง ๓ ระดับ คือ สำนัก/ หน่วยงานเทียบเท่าในส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ดังนี้

ระดับสำนัก/หน่วยงานเทียบเท่าในส่วนกลาง

๑. ปรับ รูปแบบและวิธีการดำเนินงาน โดยสำนัก/หน่วยงานเทียบเท่าในส่วนกลางส่งเสริม และพัฒนาหรือประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ระบบสารสนเทศ และใช้ฐานข้อมูลกลางในการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบ เพื่อลดการใช้เอกสารในรูปแบบกระดาษ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และเพื่อคุณค่า ของการใช้ทรัพยากร ดังนี้

๑.๑ ส่งเสริม และพัฒนาหรือประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

๑.๑.๑ พัฒนาและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเป็นระบบ ขับเคลื่อนการดำเนินงานที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานทั้ง ๓ ระดับ คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา เช่น ระบบ DMC, e-Service, e-Office ต่าง ๆ

๑.๑.๒ ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนการสอน เพื่อลดภาระและใช้เวลาในการดำเนินงานน้อยลง เพื่อให้ครูสามารถทุ่มเทเวลาและทรัพยากรไปสู่การจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ ควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น การอบรมทักษะด้านปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) ในการดำเนินงาน การให้บริการแพลตฟอร์มออนไลน์ด้านต่าง ๆ หลักสูตรอบรมออนไลน์ หรือสิทธิพิเศษต่าง ๆ เช่น canva pro เป็นต้น

๑.๑.๓ สนับสนุนทรัพยากรและอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อ ซอฟต์แวร์ต่าง ๆ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

๑.๒ การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และฐานข้อมูลกลาง

๑.๒.๑ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดทำ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การรายงาน และการประเมินผ่านระบบดิจิทัล มีการตรวจสอบข้อมูล ถูกต้อง ตรงกัน และเป็นปัจจุบัน สามารถนำข้อมูลไปใช้บริหารจัดการ เพื่อลดภาระงานด้านเอกสาร และรองรับการจัดทำฐานข้อมูลกลาง (Big Data)

๑.๒.๒ เปิดโอกาสให้หน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานภายนอกสามารถเข้าถึง ขอใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลกลาง เพื่อลดภาระการจัดเก็บข้อมูลซ้ำซ้อน โดยมุ่งเน้นการใช้ข้อมูลร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒. ลด การรายงานและการประเมินที่ซ้ำซ้อน โดยหน่วยงานทุกระดับทบพวน บูรณาการ และลดการจัดเก็บข้อมูลที่ซ้ำซ้อน ลดความถี่ของการรายงานข้อมูล การติดตาม และการประเมินผล โดยใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานและ/หรือภายในหน่วยงาน และประเมินเฉพาะประเด็น หรือสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

๒.๑ การกำหนดนโยบายและแนวทางในการลดการรายงานและการประเมินผล

๒.๑.๑ กำหนดนโยบายเพื่อลดการรายงานข้อมูลและลดความถี่ในการติดตามและประเมินผล

๒.๑.๒ กำหนดแนวทางการประเมินสถานศึกษาเฉพาะตามวัตถุประสงค์ที่จำเป็นต่อการวัดและประเมินผล

๒.๑.๓ ดำเนินการประเมินเฉพาะสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เพื่อลดภาระการรายงานของสถานศึกษาโดยรวม

๒.๒ การบูรณาการตัวชี้วัด และข้อมูลสารสนเทศ

๒.๒.๑ บูรณาการตัวชี้วัดของโครงการและกิจกรรมที่มีผลลัพธ์หรือเป้าประสงค์เดียวกัน เพื่อใช้การรายงานและการประเมินผลร่วมกัน

๒.๒.๒ บูรณาการข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บข้อมูล

๒.๓ การลดความซ้ำซ้อนโดยการปรับรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลและการรายงาน

๒.๓.๑ ปรับรูปแบบการรายงานข้อมูลให้มีความกระชับและเป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น การรายงานในรูปแบบรายการตรวจสอบ (Checklist) แทนการจัดทำเอกสารจำนวนมาก

๒.๓.๒ จัดเก็บข้อมูล การรายงานตามภารกิจความจำเป็น โดยใช้ผลการประเมินร่วมกันของหน่วยงานในสังกัด และระหว่างหน่วยงาน เพื่อลดการจัดเก็บข้อมูลที่ซ้ำซ้อน

๒.๓.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ระบบรายงานออนไลน์ (e-Report) ที่สามารถรายงานได้หลากหลายช่องทาง เช่น รายงานผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

๓. **ปลดล็อก** กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ และข้อจำกัดตามกฎหมาย รวมถึงโครงการหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดภาระต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยสำนัก/หน่วยงานเทียบเท่าในส่วนกลางดำเนินการทบทวน พิจารณา ยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไข เพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เช่น สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปลดล็อกการรายงานโครงการ/กิจกรรม ที่มีตัวชี้วัดซ้ำซ้อน โดยการบูรณาการประเด็นการติดตาม ประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยประกอบด้วย ๕ ส่วน ได้แก่ ๑) นโยบายตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ ๑๘ ตัวชี้วัด ๒) นโยบายและจุดเน้น สพฐ. ๔๘ ประเด็น ๓) นโยบายระยะเร่งด่วน ๑๒ ประเด็น ๔) ตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการ สพฐ. ๒๘ ตัวชี้วัด และ ๕) มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๔๕ ประเด็น รวมทั้งสิ้น ๑๕๑ ตัวชี้วัด/ประเด็น เมื่อบูรณาการแล้วคงเหลือประเด็นการติดตาม ประเมินผลฯ ๔๓ ประเด็น ลดลงไป ๗๑.๕๒%

ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑. **ปรับ** รูปแบบและวิธีการดำเนินงาน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริม พัฒนา หรือประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ระบบสารสนเทศ และใช้ฐานข้อมูลกลางในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบทั้งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เพื่อลดการใช้เอกสารในรูปแบบกระดาษ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และเพื่อความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร ดังนี้

๑.๑ พัฒนาและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเป็นระบบ ขับเคลื่อนการดำเนินงานที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงาน และสถานศึกษา

๑.๒ ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน เช่น การอบรมทักษะด้านปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) ในการปฏิบัติงาน การให้บริการแพลตฟอร์มออนไลน์ด้านต่าง ๆ คลังสื่อ เป็นต้น

๑.๓ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ โดยปรับรูปแบบการติดตาม ประเมินผลการนิเทศ การประชุม อบรม จากเดิมมาเป็นรูปแบบออนไลน์

๑.๔ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดทำ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การรายงาน และการประเมินผ่านระบบดิจิทัล มีข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน สามารถนำข้อมูลไปใช้ เพื่อการบริหารจัดการ

๑.๕ เปิดโอกาสให้หน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานภายนอกสามารถเข้าถึงข้อมูลเพื่อลดภาระการจัดเก็บข้อมูลซ้ำซ้อน โดยมุ่งเน้นการใช้ข้อมูลร่วมกันและให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒. **ลด** การรายงานและการประเมินที่ซ้ำซ้อน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการทบทวน บูรณาการ ลดความถี่ของการรายงานข้อมูล การติดตาม การประเมินผล และลดการจัดเก็บข้อมูลซ้ำซ้อน โดยใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างกลุ่มงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และ/หรือ หน่วยงานภายนอก และประเมินเฉพาะวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดประเมินผล หรือประเมินเฉพาะโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยวัดและประเมินผลยึดตามวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดที่กำหนด เก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการประเมินเฉพาะสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติหรือเงื่อนไขตรงตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคัดกรองและกำหนดสถานศึกษากลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน และไม่เพิ่มภาระงานแก่สถานศึกษาที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นนั้น ๆ

๒.๑ บูรณาการระบบบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ โดยเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้วยโปรแกรมหรือระบบที่สามารถแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกลุ่มงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และ/หรือ หน่วยงานภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ ลดความถี่ ปริมาณ และขั้นตอนในการติดตาม ประเมิน และรายงานผล

๒.๒.๑ ลด...

๒.๒.๑ ลดจำนวนครั้งในการติดตามและประเมินผล โดยบูรณาการการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลร่วมกัน

๒.๒.๒ ทบทวนและบูรณาการโครงการ และ/หรือ กิจกรรมที่มีลักษณะหรือวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกัน โครงการ และ/หรือ กิจกรรมที่ไม่จำเป็น โครงการและ/หรือ กิจกรรมในลักษณะสมัครใจที่ก่อให้เกิดภาระจำนวนมาก หรือไม่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียน

๒.๒.๓ ลดการรายงานในรูปแบบเอกสารกระดาษ และปรับเปลี่ยนไปใช้การรายงานในรูปแบบออนไลน์

๒.๒.๔ ลดขั้นตอนและพิธีการในการรับการติดตามและประเมิน โดยให้จัดเตรียมเอกสารเฉพาะที่สอดคล้องกับประเด็นการติดตามและประเมิน กรณีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ/หรือ สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหรือมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ทั้งนี้ ให้สามารถเตรียมรับการประเมินได้ตามความเหมาะสม

๓. ปลดล็อก กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติ รวมถึงโครงการหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดภาระต่อหน่วยงานและสถานศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการทบทวน พิจารณายกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไข เพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ระดับสถานศึกษา

๑. ปรับ รูปแบบและวิธีการดำเนินงาน ส่งเสริม และพัฒนาหรือประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ระบบสารสนเทศ และใช้ฐานข้อมูลกลางในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อลดการใช้เอกสารในรูปแบบกระดาษ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และเพื่อความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร ดังนี้

๑.๑ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และระบบสารสนเทศ เพื่อลดภาระการจัดทำเอกสาร และการประเมินผล

๑.๒ จัดให้มี และใช้ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศกลางของสถานศึกษาที่เป็นปัจจุบัน สามารถจัดเก็บ เรียกใช้ และบริหารจัดการข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ลด การรายงานและการประเมินที่ซ้ำซ้อน โดยบูรณาการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศกลางของสถานศึกษา เพื่อลดภาระการจัดเก็บ การจัดทำ การจัดเตรียม ในการรายงานข้อมูล ประเมิน และ/หรือ รับการประเมิน โดยให้ดำเนินการประเมินเฉพาะตามวัตถุประสงค์ที่จำเป็นต่อการวัดและประเมินผล ยึดตามวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดที่กำหนด เก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้อง หรือรับการประเมินเฉพาะหากสถานศึกษาเป็นกลุ่มเป้าหมาย กรณีการเข้าร่วมโครงการ และ/หรือ กิจกรรม ตามความสมัครใจ ให้พิจารณาภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน และสอดคล้องตามบริบทของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

๓. ปลดล็อก กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติ รวมถึงโครงการหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดภาระต่อครู / การเรียนการสอน โดยสถานศึกษาดำเนินการทบทวน พิจารณายกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไข แนวปฏิบัติของสถานศึกษา ที่ก่อให้เกิดภาระที่ไม่จำเป็น ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับบริบทการปฏิบัติงานในปัจจุบัน และไม่กระทบต่อคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

๓.๑ ปรับปรุงรูปแบบการประเมินครู โดยยกเลิกการประเมินที่เน้นเอกสารหรือการจัดนิทรรศการ และเปลี่ยนเป็นการประเมินที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้เป็นสำคัญ เช่น การประเมินเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสถานศึกษา

๓.๒ กำหนดให้มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาอย่างเหมาะสมตามบริบท เช่น การนิเทศการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู การประกันคุณภาพภายใน (Internal Quality Assurance : IQA) การจัดทำรายงานประจำปี (Self-Assessment Report - SAR) เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับทราบคุณภาพและสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา